

BÜLTEN

NİSAN-EYLÜL 2025

Yasar Kemal
VAKFI FOUNDATION

Fotoğraflar: Güneş Karabuda

Hazırlayanlar: Hikmet Sarıoğlu -
İlknur Değirmenci

Osmangazi Belediyesi “Yılın Aydını Yaşar Kemal” Etkinlikleri
Prof.Dr. Yasemin Giritli İnceoğlu moderatörlüğünde,
Türkan Şoray ile *Yılanı Öldürseler* filmi üzerine
söyleşi gerçekleştirildi ve ardından film izlenildi.
21 Nisan 2025

Şahkulu Sultan Dergahı'nda "Yaşar Kemal Romanlarında Alevilik" paneli 26 Nisan 2025

"Semah dönüyorlardı, her düzlükte, her kaya dibinde ulu ateşler yakarak ve ateşe ve insana ve güzel demelere, şu dünyada ne ki var, ne ki güzel, çiçeklere, koca bir mavi çiçek olarak açmış gökyüzüne, dibinden ışık kaynayan aydınlık sulara ve insanlara ve toprağa yere diz çöküp, sağ dizlerini ölümsüz toprakla birleştirip niyazda bulunuyorlardı." (Yaşar Kemal, Demirciler Çarşısı Cinayeti)

YAŞAR KEMAL ROMANLARINDA ALEVİLER VE ALEVİLİK

KONUŞMACILAR

PROF. DR. ÇİĞDEM BOZ

"Ben Bu Dağın Maralıyam: Alevilerin Geçim Biçimlerini Yaşar Kemal Romanlarında Aramak"

PROF. DR. AYHAN YALÇINKAYA

"Dağın Öte Yüzü ve Binboğalar Efsanesi: Kutsalın Gücü, Kutsalın Göçü"

DOÇ. DR. CEMAL SALMAN

"Aşık, Ocak, Ziyaret: Yaşar Kemal'de Kırsal Aleviliğin Kutsalları"

26 NİSAN CUMARTESİ

14 : 00

Adana Büyükşehir Belediyesi, Altın Koza ve Yaşar Kemal Vakfı işbirliğiyle “Somut Olmayan Kültürel Miras” temasıyla hayata geçirilen “Yaşar Kemal İle Düünden Yarına, Çukurova’nın Renkleri, Sesleri” projesi; Haluk Uygur öncülüğünde, Adana AFAD Derneği’nden Çiler Çalatl’ının fotoğraf projesi ve alanında uzman eğitmenlerin katkılarıyla, birçok sivil toplum kuruluşunun desteği ve 300’den fazla öğrencinin katılımıyla gerçekleşti.

12 Mayıs 2025

4. MARMARA ADASI EDEBİYAT FESTİVALİ

Yaşar Kemal Akşamı

Hande Çiğdemoglu
Konuşmacı

Ayşe Semiha Baban
(Katılımla)

Murat Meric
Konuşmacı

31 Temmuz Perşembe 2025

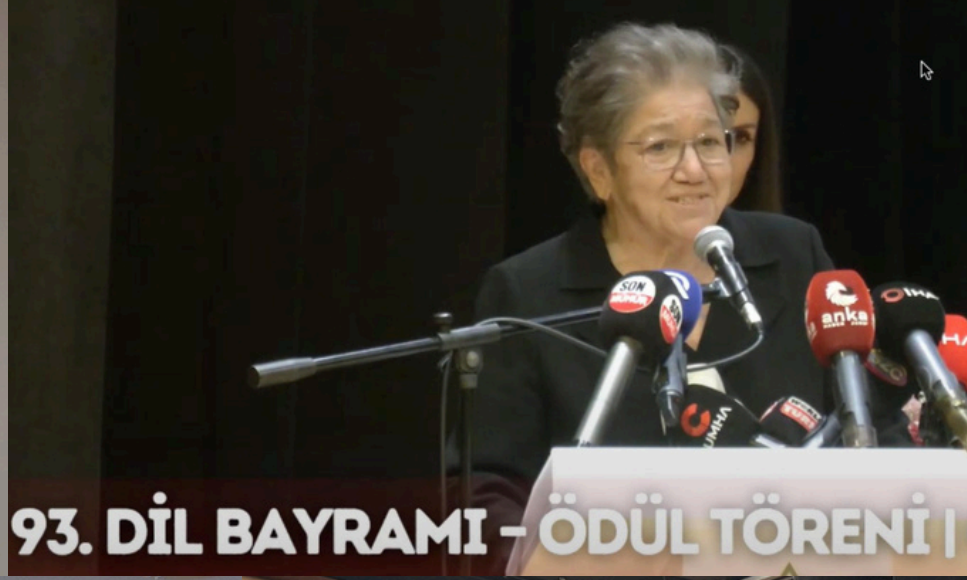
Avni - Ja

4. Marmara Adası Edebiyat Festivali
Yaşar Kemal'i anma gecesiyle başladı.
Ayşe Semiha Baban Gökçeli, Hande Çiğdemoglu, Murat Meric'in
katılımı ile gerçekleşti. 31 Temmuz 2025

93. Dil Bayramı, Yaşar Kemal'e armağan edildi.
“Dil, Yazın, Sanat ve Basın. Yer Demir Gök Bakır” 26 Eylül 2025

“Öğretmen Buluşması” toplantısı, Burgazada Sait Faik Evi Müzesi,
Yazar, eleştirmen Sayın Feridun Andaç “Yaşar Kemal’in Anakarasına Yolculuk”
başlıklı bir konuşma yaptı. 4 Ekim 2025

ms.ors@cumhuriyet.com.tr

**Mehmet
Şakir Örs**

Ekonomi-Politik

Al gözüm seyreyle ekonomiyi

Yazımızın başlığını belirlerken esinlendiğimiz "Al Gözüm Seyreyle Salih" isimli roman, ünlü edebiyatçımız-yazarımız **Yaşar Kemal**'in çok bilinen ve sevilen bir eseridir. Kendisini saygıyla andığımız değerli usta, ülkenin ve vatandaşın bugünkü halini görse buradan nice büyük yapıtlar çıkarırdı diye düşünmeden edemiyoruz.

Kafa Dergisi/ 1 Nisan 2025

BERKOK YÜKSEL

SEYAHAT KATASI

HEMEN EVİN ÖNÜ: EMİNÖNÜ

OKU

Eminönü ve eski İstanbul sokakları Evliya Çelebi'den James Bond'a sonsuz hikâyeye mesken olmuştur. Fakat benim aklıma ilk **Yaşar Kemal**'in *Deniz Küstü* romanında Eminönü sahilindeki balıkçılar gelir. Romanda büyük şehir imtihanı geçiren Anadolu insanı' hissini bugünün Eminönü'sünde kalabalıklar ve çarpıklık karşısında yaşamak hiç de

Çizimler: Cenk Güngör

SERDAR KUŞ

**ANADOLU'NUN
KADİM İYİLİĞİ (1)**

Hemite köyünden, Yaşar Kemal'in İnce Memed'inde durgun denizde ilerleyen bir gemiye benzettiği Dilekkaya köyündeki Anavarza Kalesi'ne ulaştım. Kalenin üstünü kökleri belki de kalenin yapıldığı tarihlere uzanan, kokusuyla insanın başını döndüren, şubat ayının gözdesi nergisler sarmış. Çakır dikenlerinin arasına gizlenmiş nergisler tabii ki Usta'nın gözünden kaçmamıştır. Şöyle der İnce Memed'te:

"Baharları Anavarza'da her şey; sinek, böcek, kurt, kuş, nergis kokar."

ÇUKUROVA EDEBİYATI VE YAŞAR KEMAL ÜZERİNE SÖYLEŞİ

Amida Akademi konuşmaları kapsamında iki Çukurovalı yazarı konuk etti. Meral Saklayan ve Selma Hangül'ül katıldığı Çukurova Edebiyatı ve Yaşar Kemal üzerine söyleşinin Moderatörlüğünü yazar Birsen İnal yaptı.

Amida Akademi konuşmaları kapsamında iki Çukurovalı yazarı konuk etti. Meral Saklayan ve Selma Hangül'ün katıldığı Çukurova Edebiyatı ve Yaşar Kemal üzerine söyleşinin Moderatörlüğünü yazar Birsen İnal yaptı.

Adana'da doğan ve yüksek okulu Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdikten sonra hekimlik görevini yürüten yazar Meral Saklayan Diyarbakır'da kaldığı süreçle ilgili olarak;

'Diyarbakır hayata bakış açımı şekillendirdi'

"Diyarbakır benim için çok özel bir yer. Diyarbakır'dan ayağımı hiç kesmedim. Arkadaşlarım, dostlarım var. Burada aldığım meslekle hayata

'Yaşar Kemal iyi bir hikâyede, büyüklü bir gerçeklik içinde bize anlattı.'

"Adana Çukurova çok bereketli bir

bir gerçeklik içinde bize anlatması bana kendimi de gösterdi."

'Yaşar Kemal Çukurova topraklarını umudu aşıladı'

Yaşar Kemal tam olarak burada devreye girer. Bizler Yaşar Kemalle birlikte şunu söylemeye başladık;

'Fakirliğimizden utanmamalı, yoksul bırakıldığımız için mücadele etmeliyiz'

Bizler fakirliğimizden utanmamalıyız. Bizler bırakıldığımız yoksullumuzdan utanmamalıyız. Bizler yoksul bırakıldığımız için mücadele etmeliyiz. Yaşar Kemal Çukurova'yla ilgili bize belki; 'siz kendinizi gerçekleştirmek için önce var olan fakirliğinizi ruhunuzu topraklarınızı biçiminizi, özünü önce bunu kabul edeceksiniz. Sonra da en önemli şey umut edeceksiniz' dedi.

kendince yaz. Merak olarak Yaşar Kemal'i yaz.' Dedi. Sonra düşündüm ben kendimce yazabilirim. Ona karşı bir vefa borcumu da ödemiş olurum diye düşündüm.

Öyle başladım. Ben şunu iddia edemem; Yaşar Kemal külliyatına hâkimim, asla diyemem. Çok çalıştım bir kitap çıkardım. Arkasına baktığınızda kırk kaynakçadan yararlandım. Kendi üslubumla ne kadar gidebilirim, Tabi bu bir cüret. Ben cüret etmek istemedim ama cüret de etmem gerekiyordu. Bir şekilde Yaşar Kemal'i de yazmak istiyordum. Bir de kimlere yazdım. Bu kitabı üniversitelilere ve liselilere yazdım. Yaşar Kemal hakkında da gerçekten çok iyi bilgiler veren arkadaşları dolaştıran, Yaşar Kemal'in

Manisa Olay Gazetesi / 16 Nisan 2025

Köy Enstitüleri'nin kuruluşunun 85. yılı kutlanıyor

TÜRKİYE'DE aydınlanmanın önemli kurumlarından Köy Enstitüleri'nin kuruluşunun 85. yılı, Manisa'da törenle kutlanacak. Usta müzisyen Cahit Berkay, Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği (YKKED) 2025 Aydınlanma Onur Ödülü'nü Manisa'da düzenlenilen törende alacak.

Manisa Büyükşehir Belediyesi ve YKKED iş birliğiyle 17 Nisan 2025 Perşembe günü düzenlenecek kutlama töreni için saat 15.00'de Cumhuriyet Meydanı'nda Atatürk Anıtı'na çelenk sunulacak. Buradaki törenin ardından, Büyükşehir Belediyesi Kültür Merkezi Lale Salonu'nda saat 17.00'de YKKED Mandolin Orkestrası konseriyle başlayacak kutlama programında, CHP Genel Başkan Yardımcısı Murat Bakan ve Gazeteci Mustafa Balbay, Köy Enstitüleri'nin aydınlanma hareketi etkisi ve önemini

konuşacak. Programa, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek ve YKKED Genel Başkanı Gökhan Bal da katılacak.

YKKED, 2003'ten bu yana her 17 Nisan'da, Köy Enstitüleri'nin mirasını yaşatmak ve aydınlanma yolunda emek veren değerli isimleri onurlandırmak

amacıyla "Aydınlanma Onur Ödülü" veriyor. Bugüne dek Vedat Günyol, Engin Tonguç, İlhan Selçuk, Server Tanilli, Halit Çelenk, Türkan Saylan, Cengiz Bektaş, Doğan Hızlan, Yaşar Kemal, Gürel Aykal, Hıfzı Topuz, Genco Erkal, Ataol Behramoğlu, Yılmaz Büyükerşen, Korkut Boratav, Muzaffer İlhan Erdost, Erdal Atabek, Yakup Kepenek ve İonna Kuçuradi gibi birçok önemli isme verilen ödül, bu yıl, YKKED Merkez Yönetim Kurulu'nun kararıyla usta sanatçı Cahit Berkay'a takdim edilecek. Cahit Berkay'ın 'Aydınlanma Onur Ödülü'nü alacağı, yazar Tuğrul Keskin'in sunumuyla gerçekleşecek programda, genç Çellist Adasu Akın da sahne alarak mini bir konser verecek.

Haber merkezi

KURULUŞUNUN 85. YIL DÖNÜMÜNDE

KÖY ENSTİTÜLERİ

AYDINLANMA ONUR ÖDÜLÜ TÖRENİ

Cahit BERKAY

Murat BAKAN
CHP Genel Başkan Yardımcısı

Mustafa BALBAY
Gazeteci, CHP Eski Milletvekili

Adasu AKIN
Çellist

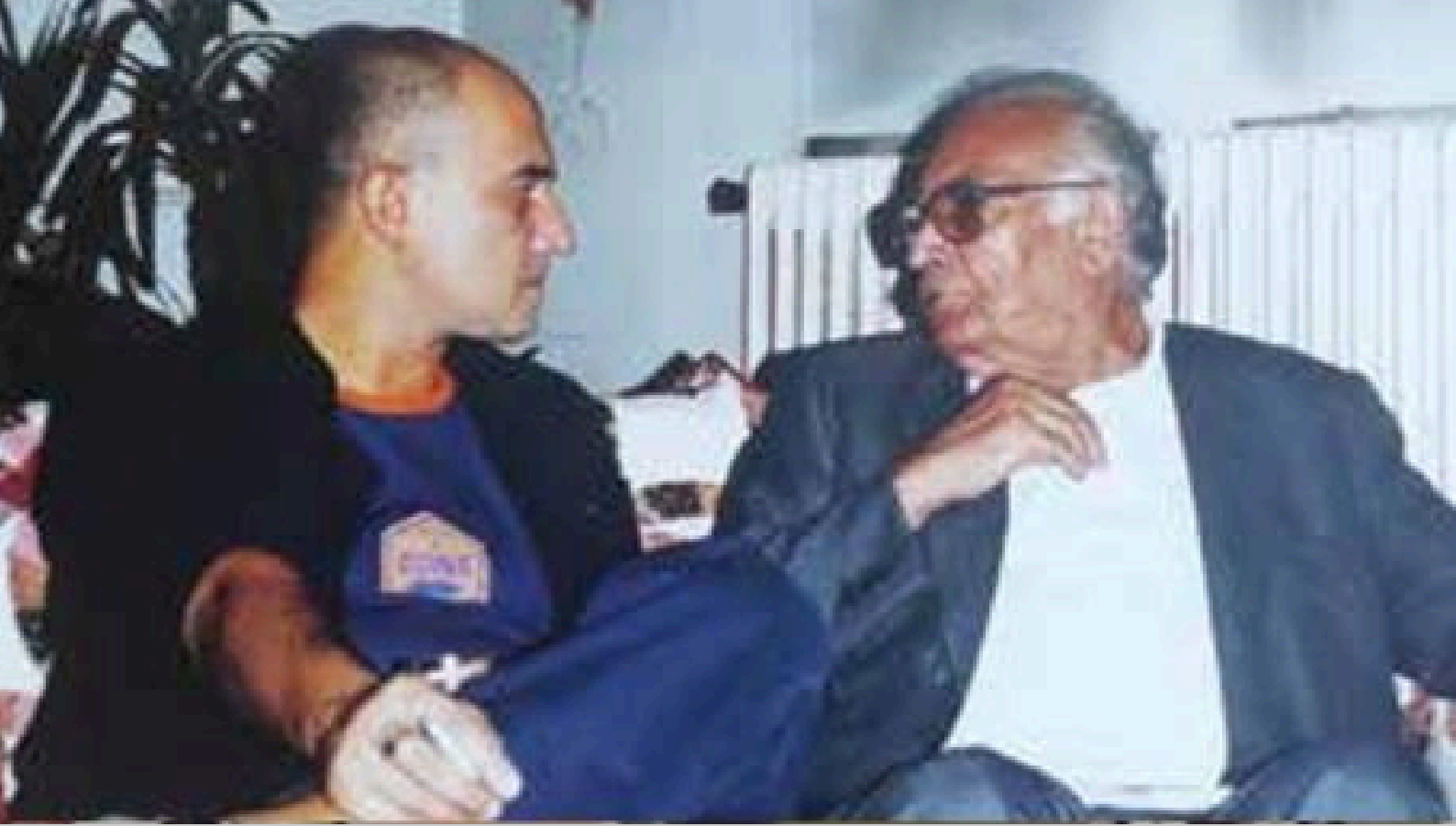
17 Nisan 2025 | 17.00

Kültür Merkezi Lale Salonu

MURATHAN MUNGAN

50 Yıl, 70 Yaş: Bazı Fotoğraflar,
Mektuplar, Kartpostallar

Ev Oturmaları, Meyhane Buluşmaları, Davetlerde Karşılaşmalar

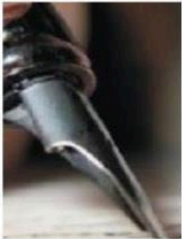
BİR EŞKIYANIN GÖLGESİNDE ADALETİN ARAYIŞI

Milletin Sesi Gazetesi
19 Nisan 2025

Bazı romanlar vardır, yalnızca bir hikâyeyi anlatmaz; bir dönemi, bir halkı, bir çığılı dile getirir. Yaşar Kemal'in İnce Memed'i, işte tam da böyle bir romandır. Anadolu'nun çorak topraklarından yükselen bir başkaldırının, adalet suskunluğunun ve direnişin destanıdır.

Yaşar Kemal, Memed'in eşkıyalığını romantikleştirmez; aksine sorgular, çatışmalarla yoğunur. Çünkü Memed, halk için eşkıya olmuş bir figürdür. Silahını zalime doğrultur ama masuma dokunmaz.

Roman boyunca doğa betimlemeleri, Yaşar Kemal'in kaleminden adeta bir tablo gibi akar. Çukurova'nın sıcak rüzgarları, dağların sisli dorukları, karanlık vadiler... Doğa, yalnızca bir arka plan değil, Memed'in iç dünyasının ay-

MERYEM
SEÇER

"Sultan'a büyük ilgi..."

MEHMET S. AMAN

BURSA'DA Osmangazi Belediyesi'nin düzenlediği "Yılın Aydını Yaşar Kemal" etkinlikleri kapsamında usta oyuncu Türkan Şoray ile Prof. Dr. Yasemin Giritli İncoğlu'nun katılımıyla "Yılanı Öldürseler" film gösterimi ve söyleşisi, önceki gün yapıldı.

Panorama 1326 Bursa Fetih Müzesi'nde yapılan etkinliğe, Osmangazi Belediye Başkan Yardımcısı Mutlu Esendemir, Yaşar Kemal Vakfı Başkanı Ayşe Semiha Baban Gökçeli ve

oyunculüğünü üstlenen Şoray, Prof. Dr. Yasemin Giritli İncoğlu'nun filmle ilgili sorularını yanıtladı. Şoray, Yaşar Kemal'in dünya çapında eserler kaleme aldığını belirterek "Onun romanlarını hep soluksuz okuyordum ve bu filmin çekileceği zaman Esme rolü bana verileceğinde, o rolü oynayacağım diye mideme kramplar giriyordu çünkü o karakteri çok sevmiştim" dedi. Şoray, yaşanan bir aksilikten sonra filmin yönetmeninin filmi çekmediğini ve Esme rolünü oynayamayacağından

Katılımcılar,
Türkan Şoray ile
fotoğraf çekti.

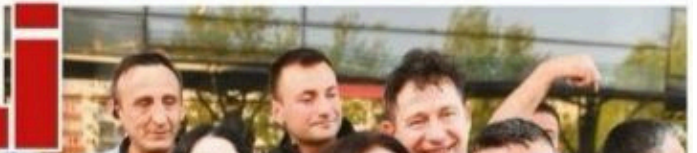
Türkan Şoray'dan Yaşar Kemal'e vefa

BURSA, Osmangazi'de düzenlenen 'Yılın Aydını Yaşar Kemal' etkinlikleri kapsamında düzenlenen özel buluşmada, Türk sinemasının efsanevi ismi Türkan Şoray, hayranlarıyla bir araya geldi. Etkinlik, Panorama 1326 Fetih Müzesi'nde gerçekleşti ve edebiyat ile sinemanın kesişim noktalarını aydınlatan keyifli bir söyleşiyile başladı.

Bursa Hakimiyet Gazetesi / 22 Nisan 2025

TÜRKAN SULTAN'A SEVGİ SELİ

23 Nisan'da Yaşar Kemal'in çocuklarına kulak verin

Faruk Şüyün

faruksuyun@gmail.com.tr

Yaşar Kemal, yalnızca Çukurova'nın değil, Anadolu'nun insanların, çocuklarının, bütün kırılğan ruhlarının sesi oldu. Kalemile toprağın çatlağından çıkan bir filiz gibi, çocukların en derin, en görünmeyen duygularını çekip aldı yeryüzüne. Sevgiyle değil yalnızca; derin bir anlayışla, saygıyla, bazen acıyla ama daima insan kalabilme direnciyle... "Ben çocukları çok severim. Onları anlamaya çalışırım, sevmekten daha çok" demesi boşuna değildir. Çünkü onun çocukları yalnızca figür değil, yalnızca kurban hiç değil; onlar, hayal gücüyle ayakta duran, düşe kalka büyüyen, acının ortasında bile gülümsemeyi bilen "basbayağı insanlar"dır.

Kimsecik üçlemesi, her okunduğunda yüreğe bir düğüm atar. Yağmurcuk Kuşu'nda, Van'dan Çukurova'ya göç eden bir ailenin, yol kenarında buldukları yaralı bir çocuğu -Salman'ı- evlat edinmeleriyle başlar. İsmail Ağa ile Zero Hatun, çocuksuzluklarının üzüntüsünü Salman'la giderirler. Ona sevgilerini, ekmeklerini, hediyelerini sunarlar. Salman, bu yeni evde ilk kez sevildiğini hisseder; öyle ki, geceleri İsmail Ağa'nın acılarına hıçkırarak gülmek

yalnızlığına sığınır. İsmail Ağa'nın sevgisini geri kazanmak için çaresizce çırpınır: hayvan öldürür, damları yakar, korkular yaratır. İçindeki fırtına büyür ve bir çocuğun taşıyamayacağı bir ağırlığa dönüşür. Sonunda, çok sevdiği "babasını" kendi elleriyle öldürür. Bu, sevgisizliğin bir çocuğu nasıl dipsiz bir kuyuya sürüklediğinin trajik kanıtıdır.

Kale Kapısı'nda, Salman artık dağlara kaçmış, bir efsaneye dönüşmüş, eşkıya olmuştur. Mustafa, çocukluğunu onun gölgesinde, korkuyla geçirir. Köy, Salman'ın hayatıyla yaşar.

Kanın Sesi'nde ise korkularla yüzleşme vakti gelir. Salman ne sadece kurban ne de yalnızca cellattır; o, kendi hikâyesinin hem kahramanı hem de yazarıdır. Yaşar Kemal, bir çocuğun sevgisizlikle nasıl boğulabileceğini gösterirken, o kuyudan çıkışın yolunu da çizer: yüzleşme, cesaret ve hakikat.

Yaşar Kemal'in çocuklara dair duyarlılığı, yalnızca Kimsecik Üçlemesi'nde değil, diğer büyük eserlerinde de etkileyici örneklerle karşımıza çıkar. Örneğin, İnce Memed romanında, zalim Abdi Ağa'nın köylü çocuklarına yönelik acımasız tutumu, yetişkinlerin dünyasındaki kötülüğün savunmasız çocuklar üzerindeki yıkıcı etkisini çarpıcı bir şekilde sergiler. Bu karakter, çocukların masumiyetine yönelen tehdidi somutlaştırır.

Öte yandan, Yer Demir Gök Bakır'da ise bambaşka bir çocukluk portresiyle karşılaşırız. Romanın kahramanı Tahir'in, yoksulluk ve zorluklar içinde bile canlılığını koruyan çocuksu hayalleri, Yaşar Kemal'in çocuk ruhunun direnci ve hayal gücüne olan inancını gösterir. Tahir'in

sokaklarına sığınmış, yokluğun kournunda büyüyen çocukları da anlatır. Allah'ın Askerleri ve Çocuklar İnsandır... Florya'dan Dolapdere'ye, sur diplerinden istasyonlara uzanan çocuk dünyaları... Kundura boyacıları, yankesiciler, sokakta büyüyen ama bir masalı içlerinde saklayan o küçük devler. Her biri, sevgisizliğin içinde filizlenmiş bir umudun adıdır.

Zilo, Selim, Muhterem Yoğuntaş... Her biri Yaşar Amcalarının kaleminde ölümsüzleşir. O çocuklar, "en az bizim kadar ciddi adamlardır." Çünkü onlar, hayatı erken tanır; korkuyu, açlığı, itilmişliği, ama bir yandan da hayal kurmanın gücünü bilirler. Yaşar Kemal'in çocuklarla kurduğu bağ, sadece bir yazarın merhameti değildir. O, çocukluğunu acıyla büyütmüş bir kimsecik olarak onların kardeşi olur.

23 Nisan... Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı. Yalnızca neşeli şarkılarla kutlanacak bir gün değil. Aynı zamanda, her çocuğun dinlenmeye, anlaşılma ve saygı görmeye hakkı olduğunu hatırlatan bir tarih. Salman'ın sessiz çığlığı, Mustafa'nın korkulu gözleri, İstanbul'un taş sokaklarında çıplak ayaklarıyla koşan çocukların kahkahası, hepsi bu bayramın gerçeği.

Yaşar Kemal'in çocukları bize bir şey fısıldar: Biz de onlar kadar kırılmanızdır, biz de onlar kadar umut taşıyoruzdur içimizde. Onlar masum oldukları kadar güçlü, çaresiz oldukları kadar dirençlidir. Hayal gücüyle donanmış bir çocuk, en karanlık dünyaları bile aydınlatabilir.

Bugün, çocuklara sadece gülümsemek yetmez. Onları her zaman duymalı, anlamalı, onlarla dost olmalıyız. Çünkü çocukların dünyası, geleceğimizin

100.
SAYI

Her birimiz ve hepimiz

ZÜLFÜ LİVANELİ

meydanı hiç boş bırakmadı, memleketimi
zin güzel insanları. Fakat onlara “Böyle de
vam edin, direnin, mücadele edin.” demek
hiç kolay değil. Çocuklarımızın, dostları-

Elbette yolundan dönmeyen, ödün
vermeyen, bunun bedelinden kaçınmayan
insanlar, kişisel olarak bu durumdan asla
yakınmıyorlar. Pişmanlık dile getirdikleri
görülmemiştir. Yaşar Kemal’in Ulaş için
yazdığı dizelerden bestelediğim şarkıda,
elli yıldır hep beraber söylüyoruz ya; böyle
ölüyor bizimkiler. Böyle yaşıyorlar, böyle

Bölge Gazetesi / 10 Mayıs 2025

Gazeteci – Yazar Mustafa Özke, Milli Eğitim Bakanlığı’nın ‘Öğretmen Akademileri’ kapsamında Adana Edebiyat ve Biyografi Akademileri konluğu oldu. Özke, akademi kapsamında düzenlediği konferan edebiyatın dev çınarı Yaşar Kemal’in ‘Binboğalar Efsanesi’ romanını anlattı.

Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Konferans Salonu’ gerçekleştirilen programa Adana Öğretmen Akademisi - Biyografi Edebiyat Akademilerinin katılımcı öğretmenleri yoğun ilgi gösterdi. Konuşmasına Yaşar Kemal’in edebi mirasına vurgu yapan başlanan Mustafa Özke, “Binboğalar Efsanesi”nin, 1971 yılında yımlanmış olmasına rağmen güncelliğini hiç yitirmediğini belirtti. manın merkezinde yer alan göçebe Türkmen topluluklarının,

Gazeteci Mustafa Özke, Yaşar Kemal’i anlattı

YAKLAŞIK 3 AY SÜREN YAŞAR KEMAL SANAT GÜNLERİ SONA ERDİ

Günaydın Adana Gazetesi / 14 Mayıs 2025

Sözcü Gazetesi / 15 Mayıs 2025

'YAŞAR KEMAL'IN ESERLERİ BİZİ İYİYE, BARIŞA GÖTÜRÜR'

ADANA Büyükşehir Belediyesi, Altın Koza A.Ş. ve Yaşar Kemal Vakfı birlikteliğiyle düzenlenen Yaşar Kemal Sanat Günleri Kapanış Töreni; Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar ve Yaşar Kemal'in eşi Ayşe Semiha Baban'ın katılımıyla Seyhan Çırcır Sanat Merkezi'nde yapıldı.

Zeydan Karalar

yoruz. Ayrıca yeni nesillere sanatçılarımızı, değerlerimizi, onların yarattığı kültürel mirası aktarmak zorundayız. Bu topraklardan çıkan Yaşar Kemal, Yılmaz Güney, Orhan Kemal, Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur ve daha birçok sanatçı; bizim bugünkü yurtsever ve sanatsever kişiliğimizin oluşmasını sağladı. Yaşar Kemal, Adana'yı ve Çukurova'yı; Türkiye'ye

Yaşar Kemal Sanat Günleri sona erdi

Adana Büyükşehir Belediyesi, Altın Koza A.Ş. ve Yaşar Kemal Vakfı birlikteliğiyle düzenlenen Yaşar Kemal Sanat Günleri sona erdi

Adana Büyükşehir Belediyesi, Altın Koza A.Ş. ve Yaşar Kemal Vakfı birlikteliğiyle düzenlenen Yaşar Kemal Sanat Günleri Kapanış Töreni; Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar ve Yaşar Kemal'in eşi Ayşe Semiha Baban'ın katılımıyla Seyhan Çırcır Sanat Merkezi'nde yapıldı. Başkan Zeydan Karalar, "Sanatın dönüştürücü ve geliştirici gücüyle birlikte ülkemizi daha güzel bir yer haline getireceğiz." dedi. 3'TE

Bölge Gazetesi / 14 Mayıs 2025

Bağlıca'da Yaşar Kemal Parkı görkemiyle açıldı

**"YAŞAR KEMAL,
ANADOLU'NUN VİCDANIYDI"**

Etimesgut Belediye Başkanı Erdal Beşikcioğlu, açılıшта yaptığı konuşmada Yaşar Kemal'in sadece bir yazar olmadığını, Anadolu'nun sesi, vicdanı ve hafızası olduğunu vurguladı. "Yaşar Kemal, büyükten küçüğe herkese insan olmanın ne demek olduğunu anlattı. Onun adını bu parka vermek, hem doğaya hem edebiyata olan

Birgün Gazetesi / 25 Mayıs 2025

HANDE ÇİĞDEMOĞLU*

SABIRLI TANIK: EDEBİYAT

Yaşar Kemal, "Her sanatçı, devrinde savaşçı olur" der. Ona göre "sanat-

çı", sadece estetik değer taşıyan bir iş yapan kişi olarak değil, toplumun sesi olan, sorunlara başkaldıran, değişime önyak olan bir figürdür. Edebiyatı toplumların belleği olarak nitelendiren yaklaşımlarda, yazarın içinde bulunduğu toplumun koşullarını ve yaşanan olayları yok sayması düşünülemez.

Genç Gazete
26 Mayıs 2025

Ali
KURNAZ

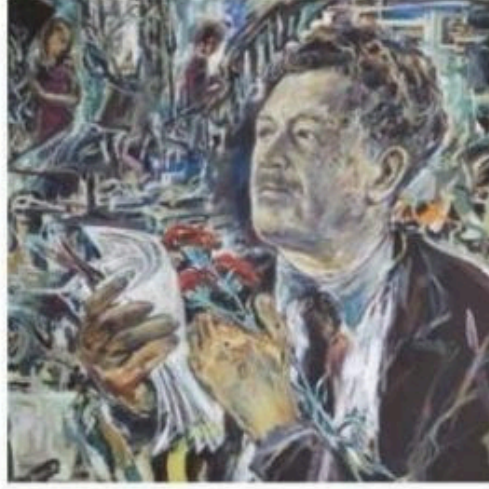
TEK KANATLI BİR KUŞ

Tek Kanatlı Bir Kuş, Yaşar Kemal'in vefatından önce yayınlanan son eserlerinden birisidir. Yazar, romanı 1969 yılında (46 Yaşında) yazsa bile 2013'te (90 Yaşında) yayımlamaya karar veriyor. Böylece bu eser yazarın muhtemelen kendisini en olgun hissettiği çalışmalarından birisi olmalıdır. Aslında öykümüz tam olarak bir roman özelliği göstermiyor. Yapı Kredi Yayınlarında normalden çok daha büyük bir puntoda 76 sayfa olarak basılan bu yapıt normal bir romanın puntosunda basılsaydı 30 sayfayı bile zar zor bulurdu.

Çehov yazımda bahsetmişim, bazı yazarlar toplumu değiştiren kişi değil toplumun fotoğrafını çeken kişi olmak ister. Yaşar Kemal bu romanında eşkıyalara ve zulme meydan okumuyor yahut toplumun putlarına balta-sını savurmuyor aksine onları bütün günahlarıyla beraber resmediyor. Zannediyorum ki

Âşık Veysel'den Yaşar Kemal'e, Petöfi'den Nâzım Hikmet'e

Ressam Haydar Özay'ın, Âşık Veysel'den Nâzım Hikmet'e, Yaşar Kemal'den Petöfi'ye uzanan 30 yıllık resim yolculuğundan özel bir seçki Eyüpsultan Belediyesi'nin kültürel katkısıyla Galerî Eyüpsultan'da sanatseverlerle buluştu. Sanatçı Haydar Özay serginin, yaklaşık 30 yıllık sanatsal üretim sürecinin önemli duraklarını yansıttığını belirterek, "Birçok koleksiyonun bir araya geldiği çok özel bir seçki yaptık. Galerî Eyüpsultan, bugüne kadar gördüğüm en etkileyici

sergi alanlarından biri. Bu sergi, büyük sanatçılara duyulan saygının ve sevginin ifadesi" diye konuştu.

Sergide Haydar Özay'ın 30 yıllık resim serüveninden derlenen 60 eser yer alıyor. Bu eserlerde, Âşık Veysel'in Kara Toprak ve Uzun İnce Bir Yoldayım gibi ölümsüz eserlerinden, Yaşar Kemal'in İnce Memed ve Ağrıdağı Efsanesi romanlarından esinlenen tablolar dikkat çekiyor. Özay'ın Yaşar Kemal'i Âşık Veysel ve Sait Faik gibi isimlerle birlikte resmettiği çalışmaları da serginin öne çıkan yönlerinden. Sergi 15 Temmuz'a kadar ziyarete açık. **Yunis ALAÇAM**

Bir kentin, bir bölgenin sözlüğü

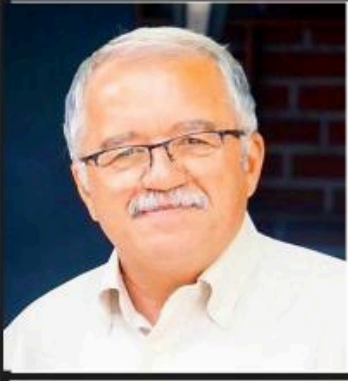
Doğan Hızlan

Yazarın Tüm Yazıları >

Hürriyet Gazetesi / 23 Mayıs 2025

Yine Adana'nın bağrından çıkan dünyaca ünlü yazarlarımız Orhan Kemal ve Yaşar Kemal, onlarca roman ve öykülerinde yöremize özgü sözcük, atasözleri ve deyimleri kullanarak Adana dilinin zengin ve önemli olduğunu göstermişlerdir. Ozan Karacaoğlu ve Dadaloğlu; ses olmuş telden, söz olmuş dilden dökülmüş, yöremiz dilini türkülerinde ölümsüzleştirmiştir.

Ali Püsküllüoğlu'nun 1974 yılında yayımlanan Yaşar Kemal Sözlüğü ile 2021 yılında yayımladığım Orhan Kemal'in Adanası Bir Şehir Sözlüğü kitaplarının bu sözlüğe öncü kaynaklar olduğunu belirtmek isterim. Bu iki usta yazarımız, özellikle yöre dilimizi eserlerinde kullanmaya ve belgelemeye çalışmışlardır.

Şeyhmus DİKEN

"AĞRI DAĞI EFSANESİ" KÜRTÇE'DE

Ustanın en az diğer romanları kadar içerden ve bölgeye dair mekânsal manzumeye, tarihin de izini sürerek kaleme aldığı üstelik "ince memed" gibi kült bir romandan hemen sonra vavınlanması

uzun sayfalara yayılan ve destansı hacimli ve her biri birkaç ciltlik romanlarının arasında küçük minimal ve hepi topu 130 sayfadan ibaret bir romandır Ağrı Dağı Efsanesi.

İşte birazda bu sebeple olmalı bu denli özgün bir hikayeyi bu kadar "ekonomik" denebilecek bir roman yayınlanmasından sonra filme de çekilmiş, operası da yapılmış bir eserdir.

Yaşar Kemal külliyyatı içinde çok özel bir yere sahiptir. Bu açıdan Ağrı Dağı ve çevresini gezip görmek isteyen her gezginin aslında Ağrı Dağı Efsanesini okuyup oralara gitmesi ayrı bir anlam taşıyabilir. Bu altı çizilmesi gerekli bir dipnottur sanırım.

İşte Yaşar Kemal'in bu unutulmaz romanı Ağrı Dağı Efsanesi nihayet Kürtçe'ye çevrilip yayınlandı. Tanıyıyım, Yaşar Kemal ustanın

Sözcü Gazetesi / 19 Haziran 2025

Ağrı Dağı Efsanesi'ne 'En İyi Yapım Ödülü' verildi.

Şehir
Tiyatroları'na
7 ödül

YENİ Tiyatro Dergisi&Yeni Sinema Dergisi 12. Emek ve Başarı Ödülleri törenle sahiplerini buldu. İBB Şehir Tiyatroları, sahnelenen yüzlerce oyun ve performans arasından seçici kurulun yaptığı değerlendirme sonucunda 7 ödül almaya hak kazandı.

Genel Sanat Yönetmeni

Ayşegül Işsever, "Yaşar Kemal'in büyümlü sözlerini, yaşadığımız toprakların çok renkli, çok sesli hikayelerini sahneye taşıyarak Darülbedayi'nin en kıymetli amacını gerçekleştirmiş olduğumuzu düşünüyoruz. Bu bizim için çok büyük bir gurur. Teşekkür ederiz" dedi.

adnan.binyazar@cumhuriyet.com.tr
binyazar@gmail.com

**Adnan
Binyazar**

Ayna

İşte, düşünceyi ifade etmek için duyulur işaretlerin kuruluşu. Dilin mucitleri bu şekilde akıl yürütmüşlerdir ama içgüdü onlara sonucu esinlemiştir."

Anlatı dili

Yaşar Kemal dili anlatı sanatının evreni sayar. Ona göre çağcıl bir dil yaratımının kökeninde, her ulusun emeği yatar:

"Dili her zaman diyalogdan öte, yenemeyeceği güç olmayan büyüü bir güç saydım. Dil benim için sonsuz gücü olan, büyük bir evrendir. Dilin gelişerek insanlığı, evrenimizi yenileyeceğine, geliştireceğine, güzelleştireceğine, evrenler kurup evrenler yıkacağına inanıyorum."

Bir başka konuşmasında da dilin yaratıcı emek isteyen yönüne

değiniyor:

"Çukurova toprağı benim kendi ülkem olduğu kadar da benim romanlarım için yarattığım bir ülkedir. Romanlardaki insanlar, otlar, böcekleri, çiçekleri, atları, kuşları ne biçim yarattımsa, Çukurova'nın dilini yeniden yoğurarak nasıl bir yazı, roman diline çevirmişsem, kendi Çukurova'mı da öylesine yarattım."

Eyleme geçirmek

Yaşar Kemal, romanlarını yönelttiği konularla, yaratıcı diliyle, bize özgü verilerle düşündüklerini eyleme geçirmiştir. Yaşadığı bölgenin doğayla baş başa, toprakla tımak tımağa savaşıyor insanını; masalları, deyişleri, halk söylemlerini birbiriyle kaynaştırarak anlatmıştır.

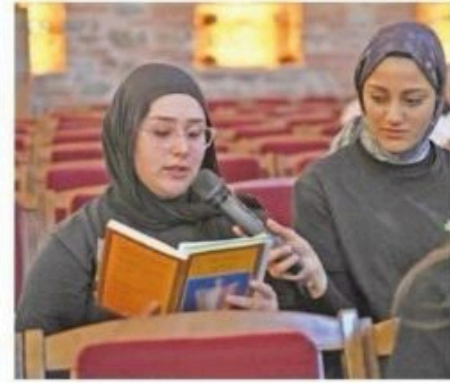
Toros Dağlarının göğe eren

Dilsel aydınlık

temelinin, "bir insanın başka bir insan tarafından, hisseden, düşünen ve kendisine benzeyen bir varlık olarak kabul edilmesine" dayandığını 1762'de açıkladı bilim dünyasına:

"Karşısındakine duygularını ve düşüncelerini iletme arzusu ya da ihtiyacı, insana bunun yollarını aratmıştır. Bu yollar ancak bir insanın bir başkası üzerinde olabileceği tek araç olan duyulardan çıkarılabilir."

Yeni Marmara Gazetesi / 19 Haziran 2025

Öğrencilerden **Yaşar Kemal**'in Ağrıdaki Efsanesi'ne bakış

Osmangazi Belediyesi, Yılın Aydını **Yaşar Kemal** etkinlikleri kapsamında liseli öğrencilere yönelik okuma atölyesi düzenledi. Yaşar Kemal'in 'Ağrıdaki Efsanesi' kitabının ele alındığı etkinlikte, öğrenciler usta yazar ve eseri hakkında merak ettikleri soruların cevaplarını buldu.

Öğrencilerin Gözünden Yaşar Kemal

Osmangazililerin Yaşar Kemal'i ve eserlerini yakından tanıma fırsatı bulacağı etkinlikler çerçevesinde okuma atölyesi düzenlendi. Ördekli Kültür Merkezi'nde düzenlenen etkinlikte lise öğrencileri, Yaşar Kemal'in 'Ağrıdağı Efsanesi' kitabını okuma ve usta yazar hakkında bilgi sahibi olma olanağı buldu.

ANADOLU'NUN BAĞRINDA, SARI SICAK

Edebiyatımızın değil bu coğrafyanın sesi ve vicdanıdır Yaşar Kemal. Onun öykülerinde güneş yakar, toprak susar, insanlar direnirdi. İlk öykü kitabı *Sarı Sıcak* da edebiyatımızın en yanık türkülerinden biri

Yağmur Dinç

"Yazarın acısı hapishane değildir, yazarın acısı işkence değildir, yazarın acısı kendi özel acısıdır" diyerek acıyı tarif ettiği bir röportajında hayatının en büyük dramına atıfta bulunduğunu varsayabiliriz... Çok küçük yaşta gözleri önünde cinayete kurban giden babasının ölümüyle yüze kalmıştır. Bu şahitlikten sonra hayatının birkaç yılını kekeme olarak geçiren Yaşar Kemal'in edebiyat sahnesine girişi ise 8 yaşında başlar.

Sabah Kitap
20 Haziran 2025

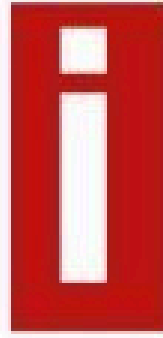
Efsanevi hikâye Avrupa seyircisiyle buluştu

Yaşar Kemal’in yazdığı, Yiğit Sertdemir’in uyarlayıp yönettiği “Ağrı Dağı Efsanesi”, Budapeşte Ulusal Tiyatrosu’nda seyirciyle buluşmuştu.

Avrupa’nın en önemli tiyatro festivallerinden biri olan Madach Uluslararası Tiyatro Buluşması’na (MITEM) konuk olan oyun, Macar seyircinin büyük beğenisini kazanmış, dakikalarca ayakta alkışlanmıştı.

Oyun öncesinde gerçekleştirilen bir röportajda söz alan Genel Sanat Yönetmeni Ayşe-gül İşsever şunları söylemişti:

“Budapeşte’den bir kez daha merhaba demek benim için büyük mutluluk. Geçen yıl da MITEM Festivali’ne Tolstoy’un Savaş ve Barış oyunuyla

STANBUL Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, “Ağrı Dağı Efsanesi” oyununu 110. yıl etkinlikleri çerçevesinde Budapeşte seyircisiyle buluşturmuştu.

Şehir Tiyatroları'na 3 ödül birden

11. Ekin Yazın Dostları Tiyatro Ödülleri'nde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları 3 ödüle layık görüldü. Yılın Oyunu Ödülü Yaşar Kemal'in yazdığı, Yiğit Sertdemir'in yönettiği "Ağrı Dağı Efsanesi"ne verildi.

Azmi
ZAFER

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, 2024-2025 tiyatro sezonunda sahnelediği başarılı yapımlarla 11. Ekin Yazın Dostları Tiyatro Ödülleri'nden üç ödülle döndü. Akatlar Kültür Merkezi'nde düzenlenen törende ödüller, 151 oyun arasından seçici kurul tarafından 23 farklı dalda belirlendi.

"Ağrı Dağı Efsanesi" yılın oyunu seçildi

Usta yazar **Yaşar Kemal**'in kaleme aldığı, Yiğit Sertdemir rejisiyle sahnelenen "Ağrı Dağı Efsanesi", gecede Yılın Oyunu Ödülü'ne layık görüldü. Ödülü Şehir Tiyatroları adına alan Genel Sanat Yönetmeni Yardımcısı Can Başak, duygusal bir konuşma yaparak şu sözlerle teşekkür etti:

"Bu oyunda emeği geçen tüm arkadaşlarım adına, gerek sanat yönetimindeki çalışma arkadaşlarım Ayşegül İşsever ve Emrah Özertem adına, yaratıcı kadrosu adına, emekçileri adına, servis şoförlerimiz ve gişe çalışanlarımız adına hepinize çok teşekkür ederim. Sağ olun, var olun."

Barış Dinçel'e sahne tasarımı ödülü

Mihail Bulgakov'un eserinden uyarlanan, Onur Demircan yönetimindeki "Köpek Kalbi" oyunuyla sahne tasarımcısı Barış Dinçel, gecede Yılın Sahne Tasarımı Ödülünü kazandı. Tiyatroda 35. yılını kutlayan Dinçel, seyircilere ve yönetmen Onur Demircan'a teşekkür ederek şöyle konuştu:

"Hayatımda ne varsa tiyatrodan kazandım. Ödülden çok seyircinin alkışı önemli. Ekin Yazın Dostları seyircilerine minnettarım. Bulgakov gibi bir yazarı böyle güzel uyarladığı için yönetmenimiz Onur'a da ayrıca teşekkür ederim."

Özge Özder'e yılın kadın oyuncusu ödülü

Johnna Adams'ın yazdığı, Ersin Umulu'nun yönettiği "Gidion'un Düğümü" adlı oyundaki performansı ile Özge Özder, Yılın Küçük Salon Kadın Oyuncusu Ödülü'nün sahibi oldu. Uzun yıllardır Şehir Tiyatrosu'nda görev yapan Özder, törende şu sözlerle ödülünü aldı:

"Gidion benim projemdi. Bu hayali gerçek yapan başta Ayşegül İşsever olmak üzere tüm Genel Sanat Yönetmenliği'ne minnettarım. 21. senem Şehir Tiyatrosu'nda. Darülbedayi benim evimdir. Bu ödülle evime döneceğim için çok mutluyum."

bakış açısı

Üstün Tuncer

KGK Kayseri İl Temsilcisi
GJC Kayseri Province Representative

YAŞAR KEMAL'IN KAYSERİ ANILARI...

"Sinir hastasıydım. Kayseri'de cennet buldum, hastalığımı yenip yazar oldum..."

Yaşar Kemal ve Kayseri... Dünya'ca ünlü romancımız Yaşar Kemal'in bilinmeyen çok yönü var. Yaşar Kemal ve Kayseri arasında sıkı ve çok önemli sıcak bağlar olduğunu biliyor musunuz? Yaşar Kemal'in hayatında ve edebiyat dünyasına açılmasında Kayseri'nin çok önemli rolü vardır. Yaşar Kemal'in askerlik görevini Kayseri'de yaptı. İlk öyküsü, "Pis Hikâye" yi yine Kayseri'de kaleme aldı. Dünya Klasiklerini Kayseri'de okumuş, edebiyat dünyasının uç-şu bucaksız kapılarını Kayseri'de aralamıştır. Dostoyevski'yi, Çehov'u, Tolstoy'u, Türk klasiklerini, Bin Bir Gece Masallarını, Doğu klasiklerini Kayseri'de okumuştur. Anılarında, "Edebiyat bilincim, Kayseri'de bu kitapları okurken gelişti. Ne yapmam gerektiğini, okudukça anlamaya başladım. Bu bilinç geliştikçe gelişti ve ben Yaşar Kemal oldum."

anlam yepyenidir. Bu eser, Yaşar Kemal'i Yaşar Kemal yapan dil ve anlatımın başlangıcındaki güçlü doğumu da göstermektedir. Yaşar Kemal'in yazı ve okuma ile tanışması da bir o kadar ilginçtir. Sekiz yaşındayken köye gelen çerçin köy kadınının borcunu bir deftere yazdığını görür ve yazılan yazı olduğunu öğrenir. Dokuz yaşındayken ilkökula giderek üç ayda okuma ve yazmayı öğrenir. Ortaokul ikinci sınıftayken sınavla Türk Maarif Cemiyeti'nde yatılı olarak okumaya başlar, fakat üç ayı bulan devamsızlığından ötürü yatılı okuma hakkını kaybeder Son sınıftayken okuldan tasdikname ile ayrılarak çeşitli işlerde çalışmak zorunda kalır.

Pamuk Üretme Çiftliği'nde ırgat kâtipliği (1941), Adana Halkevi Ramazanoğlu kitaplığında memurluk (1942), Ziraî Mücadele'de ırgat başlığı, daha sonra Kadiri'nin Bahçe köyünde öğretmen vekilliği (1941-42), pamuk tarlalarında, batözlerde ırgatlık, traktör sürücülüğü, çeltik tarlalarında kontrolörlük, havagazı tahsilat memurluğu yapar... Yaşar Kemal'in asıl adı, Sadık Gökçeli'dir. İlk yazılarını Kemal sadık Gökçeli imzası ile yazar, Abidin Dino'nun önerisi ile ismini Yaşar Kemal olarak değiştirir... Ve Yaşar Kemal edebiyat dünyasına Yaşar Kemal olarak imzasını

Edebiyat bilincim, Kayseri'de bu kitapları okurken gelişti. Ne yapmam gerektiğini, okudukça anlamaya başladım. Bu bilinç geliştikçe gelişti ve ben Yaşar Kemal oldum

Yaşar Kemal, Türkiye'den aldığı birçok ödülün yanı sıra Uluslararası Cino del Duca ödülü, Légion d'Honneur nişanı, Commandeur payesi, Fransız Kültür Bakanlığı Commandeur des Arts et des Lettres nişanı, Premi Internacional Catalunya, Fransa Cumhuriyeti tarafından Légion d'Honneur Grand Officier rütbesi, Alman Kitapçılar Birliği Frankfurt Kitap Fuarı Baş Ödülü'nün de bulunduğu yirmiye yakın ödül, ikisi yurt dışında beşi Türkiye'de olmak üzere, yedi fahri doktorluk payesi almıştır. 1973'te Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterildi. Nobel'e aday gösterilen ilk Türk olan Kemal, ver-

Roma müzesinde yokluğun kokusu

FAKİRLİĞİN KOKUSU NASIL KRİZ ÇIKARDI?

Güneştekin'in Artİstanbul Feshane'de de sergilenen ünlü enstalasyonu Hafıza Tepesi, müzede ufak çaplı bir krize yol açtı.

Binlerce lastik ayakkabıdan yani cizlavetten oluşan devasa bir eser...

Klasik savaş tablolarının bulunduğu salona yerleştirilmişti.

Sessiz bir çılgılık, bir toplumsal vicdan çağrısıydı. Tabii lastikler, bu mesajın yanı sıra kesif bir koku da yayıyordu.

Yaşar Kemal'in "fakirliğin bir kokusu var" sözünden hareketle Güneştekin, buna "fakirliğin kokusu" diyor.

Bursa Hayat Gazetesi / 21 Ağustos 2025

Tarih ve edebiyatı sevdiren buluşma

Ayşegül ÖZÇELTİKÇİ

YAZ tatili döneminde çocuklar Osmangazi Belediyesi tarafından edebiyat ve sanatla buluşuyor. Kültür İşleri Müdürlüğü tarafından Panorama 1326 Bursa Fetih Müzesi'nde düzenlenen "Yaşar Kemal'in İzinde Doğa ve Geri Dönüşüm Atölyesi" 8-12 yaş arası çocuklara unutulmaz bir deneyim yaşattı. Atölyeye katılan 24 çocuk, Yaşar Kemal'in eşitlik, adalet ve özgürlük temalarını işleyen "Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca" eserinden ilham alınarak hazırlanan sokak oyunlarını oynadı. Çocuklar, duyu bütünleme çalışmalarlarıyla eğlenceli anlar yaşarken, çocuk yogası ile denge ve koordinasyon egzersizleri yaptı. Drama etkinlik-

leri sırasında bilmecelerin cevaplarını bulup müzedeki eserlerle ilişkilendiren çocuklar, hem edebiyat hem de sanatı bir arada deneyimledi. Yaşar Kemal'in izinde bir yolculuğa çıktıklarını ifade eden Drama Eğitmeni Gülşah Güler, "Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca'nın hikâyesinden yola çıkarak bir atölye planladık. Çocuklar drama oyunları oynadı ve canlandırmalar yaptı. Panorama 1326 Bursa Fetih Müzesi'ni drama tekniğiyle gezdiler. Müzede gördükleri detayları burada canlandırdılar. Bu sayede iletişim becerilerini ve iş birliğini daha planda tutmuş oluyoruz. Aynı zamanda Yaşar Kemal'in doğa bilincini çocuklara aktarmış oluyoruz." diye konuştu.

MESUD TOPAL

ÇUKUROVA'DA KURULAN KRALLIK: YAŞAR KEMAL'İN GÖLGESİNDE MAGARSUS

"Bir düzen var, bu düzen yıkılmaz sanıyorlar. Ama düzenin altında ezilenler çoğaldıkça, o düzenin ömrü kısalır." - Yaşar Kemal, Demirciler Çarşısı Cinayeti

Türkiye'nin dizi evreninde nadiren olur: Ekranda gördüğün şey, sadece bir kurgu değil de bir hafıza, bir coğrafya, bir toplumsal ağırlık gibi üzerine çöker. Magarsus işte böyle bir yapı. Sarıbahçe'nin portakal bahçeleriyle çevrili sıcağında geçen bu suç draması, yalnızca bir ailenin iktidar hikâyesini değil, toprağın kimde kaldığını, emeğin kimde tükendiğini, geleceğin kimde kaybolduğunu anlatıyor. Bu dizi, Adana'nın haritasına bakarak değil, onun tarihini, acılarını, görkemli yalnızlığını dinleyerek çekilmiş belli ki. Ve bu noktada Yaşar Kemal'in Çukurova'sı ile Magarsus'un Sarıbahçe'si aynı toprağın farklı zamanlardaki yankısı gibi duruyor. Yaşar Kemal'in Çukurova'sında suç, çoğu zaman toprağın adaletsiz paylaşımından, ağaların zulmünden ve halkın suskunluğundan doğar; bireysel direniş bir meşruiyet, adaletsizlik ise sıradanlaşmış bir kaddedir. İnce Memed, zulmün kol gezdiği bu düzende, suçlu ilan edilse de aslında halkın vicdanıdır. Magarsus ise aynı coğrafyada bu kez modern görünümülü bir suç düzenini anlatır: Tarımın, limanın, mazotun, hatta umudun tek elde toplanmış Sarıbahçe'de, suç artık sadece yasadışı değil, sistemleşmiş bir hâlde karşımıza çıkar. Yaşar Kemal'in toprağa bağlı halkı, Magarsus'ta ekonomik kısıpaca alınmış köylülere dönüşür; iktidar biçimi değişir ama adaletsizlik baki kalır.

Halil Kurak, Magarsus'un merkezinde yer alan kralık figürü. Kendisini yalnızca bir tarım patronu olarak değil, ilçenin tüm damarlarına hükmeden bir iktidar olarak konumlandırıyor. Tipki İnce Memed'in karşısındaki Abdi Ağa gibi. Onun kurduğu düzen öyle sıkı, öyle girift ki toprağından mazotuna, limanından ihracatına kadar her şeyin anahtarı onun cebinde. Çiftçiye borç veriyor, ama ipotegi mevsimlik değil, ömürlük. Kime satacağını ne kadar kazanacağını ne zaman iflas edeceğini o belirliyor. Bu, yalnızca ekonomik değil, varoluşsal bir kısıpaca dönüşüyor. Tipki Yaşar Kemal'in anlattığı gibi: "Toprağı olmayan, sesi olmayan olur." Halil Kurak da insanların sesini susturarak hükmediyor.

Bu iktidarın etrafında şekillenen karakterler ise hem birer birey hem de sistemin farklı yüzleri. ABD'de eğitim almış ama babası tarafından sadece "muhasibeci" sayılan Tansu, modernitenin gelenekle imtihanıdır.

Halil'in erk sahibi dünyasında onun yeri, aklıyla değil, aidiyetiyle çizilir. Turgut ise şiddetin mirasla birleştiği bir karakter. Bağımlıktan çıkmış ama şiddeti hâlâ bir çözüm gibi gören bir adam. O, sistemin "erkek olmayı" öğrettiği karanlık bir karikatürdür. Küçük kardeş Fatoş ve yeğen Beton ise travmanın sessiz yükünü taşıyanlar. Fatoş, bir enkazın altından kurtulmuş ama sessizliğinin içinde bir fırtına saklıyor. Beton ise korkularını sırtına bağlamış, her görevi yerine getiren bir sadakat makinesi. Sarıbahçe'de çatısı olmayan bir evde yaşaması, aslında sadece travma değil, aidiyet sorunu: O, bu topraklara aittir ama hiçbir yere tam olarak ait değildir.

İşte Magarsus'un gücü burada yatıyor. Her karakterin dramı, bireysel olduğu kadar toplumsaldır. Tansu'nun hayal kırıklığı, Fatoş'un yalnızlığı, Beton'un bastırılmış öfkesi... Bunların hepsi Çukurova'nın güneş altında kavrulmuş, kurumuş ama hâlâ kök salmaya çalışan ruh halidir. Yaşar Kemal'in romanlarında köylü, toprağa tırnaklarıyla tutunur. Magarsus'ta ise o tutunmanın karşısında organize bir ekonomik sömürü var. Kurak ailesi sadece ürün alıp satmıyor; direnci, umudu ve alternatifini ortadan kaldırıyor.

Magarsus, sadece yerli yapımların içinde parlayan bir cevher değil. Aynı zamanda uluslararası suç dizileriyle de yan yana durabilecek kadar güçlü bir örnek. Gomorra'daki Napoli sokaklarının her köşesine sinmiş mafya düzeni nasıl bir toplumun tamamını esir almışsa, Sarıbahçe de aynı kuşatılmışlığın Adana versiyonudur. Halil Kurak'ın masasında alınan kararlar, belediye başkanından liman işletmecisine kadar herkesi bağlar. Herkes borçlu, herkes mecbur. Ve en önemlisi, herkes sessiz. Gomorra'daki Ciro'nun soğukkanlılığı burada Beton'un yüzünde görülür. Söz söylemeden görev yapan, talimatla yaşayan, düşünen değil uygulayan insanlar, sistemin en sadık köleleri hâline gelir.

ZeroZeroZero ise Magarsus'a bir başka açıdan ışık tutar. Orada uyuturucu sevkiyatının bir ucu Meksika, diğer ucu İtalya'ya dayanır. Buradaysa, Kurak Limanı'na göz diken Kilisli aşiretler var. ABD'li bir şirketle iş birliği mi yapılmalı yoksa karanlık ticaretin rotasına mı girilmeli? Bu, yalnızca bir ekonomik tercih değil; dizinin en güçlü yerinde durduğu gibi, ahlaki ve sistemsel bir yol ayrımıdır. Kurak ailesi, yıllarca kurdukları tekelin sürdürülebilmesi için, ya "küresel düzen"e entegre olacak ya da "yerel suçun" bir parçası hâline gelecek.

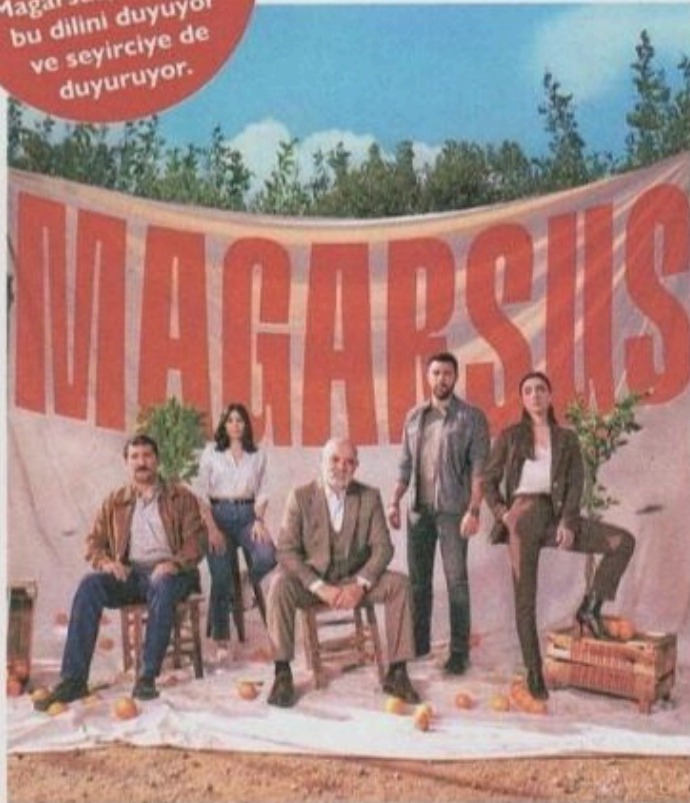
Her iki seçenek de bataklık. Ve Magarsus, bu bataklığın içine korkusuzca dalıyor.

Dizinin atmosferi, sıcaklıkla sıkışmış bir ruh halini çok iyi taşıyor. Renkler soluk, ışıklar sert, mekânlar karakterlerin iç dünyasını yansıtacak kadar gerçek. Senaryo ise klişe tuzaklarına düşmeden karakterleri büyütüyor. Halil Kurak tek bir replikle, Tansu tek bir bakışla anlatılıyor. Her bölümün sonunda yükselen tansiyon, sadece gerilim değil, anlatının ritmini oluşturuyor. Yani dizi, "olaylar" değil, "dönüşümler" anlatıyor. Her karakter, sistemin içinde kendi yerini bulmak ya da kaybetmek zorunda kalıyor.

Yaşar Kemal şöyle der: "Toprağın dili vardır, duyana." Magarsus, toprağın bu dilini duyuyor ve seyirciye de duyuruyor. Portakal bahçelerinin arasındaki sessizlik, bir patlamanın öncesidir. Sarıbahçe, bugünün Çukurova'sıdır; tarımın sadece bir geçim değil, aynı zamanda bir eşaret alanı olduğu, halkın sadece emeğiyle değil, kaderiyle de alınıp satıldığı bir yer. Ve Halil Kurak gibiler, yalnızca portakal değil, umudu ihraç ediyor.

Magarsus, Türkiye'nin dizi sektöründe söylenemeyenleri söyleyen, gösterilemeyenleri gösteren bir adım. Bu, yalnızca bir suç hikâyesi değil. Sistemin küçük bir aynada yansıması. Ve bu ayna, ne yazık ki oldukça net. 🍌

Yaşar Kemal
şöyle der:
"Toprağın dili vardır,
duyana."
Magarsus, toprağın
bu dilini duyuyor
ve seyirciye de
duyuruyor.

“Ağrı Dağı Efsanesi” Budapeşte’yi büyüledi

İSTANBUL Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, “Ağrı Dağı Efsanesi” oyununu 110. yıl etkinlikleri çerçevesinde Budapeşte seyircisiyle buluşturdu.

Yaşar Kemal’in yazdığı, Yiğit Sertdemir’in uyarlayıp yönettiği “Ağrı Dağı Efsanesi”, Budapeşte Ulusal Tiyatrosu’nda sahnelendi.

Kapısına kadar gelen bir atı geri vermeyerek geleneğine sahip çıkma sorumluluğunu üstlenmek zorunda kalan Ahmet ile, hem atın hem de bölgenin yönetiminde sözün sahibi olan Mahmut Hacı’nın kızı Gülba-

mal’in usta kaleminde hem kültürün rengi, hem tarihin izi, hem halkın yükünü taşıyan “Ağrı Dağı Efsanesi”ne dönüşmüştü.

Büyük ustanın anlatısına sahne üzerinde soluk vermek için çıktıkları yolculukta, seyircileri “Ağrı Dağı Efsanesi”ni birlikte hayal etmeye davet ettiler. Oyunda Arda Alpkıray, Ayşe Günyüz Demirci, Besim Demirkıran, Can Tarakçı, Cihan Kurtaran, Emrah Can Yaylı, Emre Yılmaz, Ertan Kılıç, Hakan Örgü, Murat Üzen, Özge Midilli, Serkan Bacak, Uğur Dilbaz, Yeliz Savaşlı ve Zey-

Yaşar Kemal Kent Ormanı Parkı, kent merkezinin en güzel yeşil alanı

BATMAN’IN EN GÜZEL PARKI

Araştırma : Ensar Turgut TEKİN

Yaşar Kemal

Yaşar Kemal, Nobel Ödülü çevresinde adı geçen ilk Türk yazardır. Türk romancılığının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamıştır.

Yeni Söke Gazetesi /14 Ağustos 2025

Dünden devam

Ekonomik yapıdaki bu değişim, uzun yıllardır sürüp gelen toplumsal yapıyı olağanüstü bir titizlikle korunan gelenek ve görenekleri de değiştirmektedir. Eski derebeyi tutumlarıyla inanılmaz boyutlarda bir kini taşıyan düşman bey, eski çamların bardak olduklarını acılı bir biçimde keşfettikten sonra altlarındaki atlarla nasıl olup da bu kadar değiştiğini tam olarak kavrayamadıkları dünyadan çekip giderler.

Akçasazın Ağaları nda değişmeden payını alanlar arasında, belki de en başta doğa gelmektedir. **Yaşar Kemal** doğanın sanayileşmenin getirdikleriyle bir insan

büyük bir destan yarattığı apaçık ortaya çıkar

Üç Anadolu Efsanesi (1967). Ağrı Dağı Efsanesi

(1970) Bin Bogalar Efsanesi (1971), Yılanı Öldürseler (1976) gibi yapıtlarıyla, destan konusundaki ısrarını bu kez varolan halk hikâyelerini bir kez daha yaratmak yeniden yorumlanak biçiminde sürdürür. Bu noktada artık, yüzyıllarca süren kolektif bir yaratma sürecini, bilinçli, bireysel bir çabayla ve yeni bir beğeniyle yorumlayan gerçek bir destancı

Yaşar Kemal, Paris'te Charles de Gaulle Havalimanı'ndan Legion d'honneur nişanını aldıktan sonra

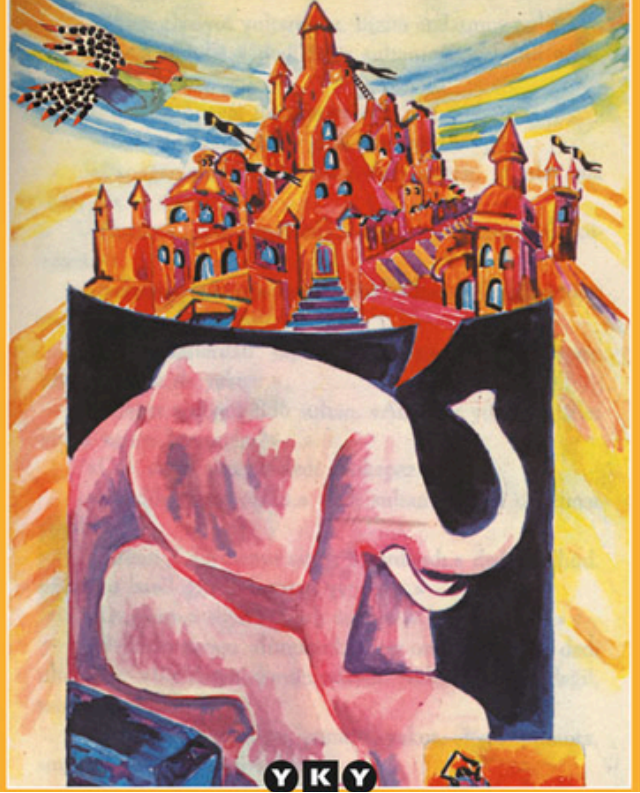

CAS'tan yeni oyun: Filler ve Karıncalar

TÜRK edebiyatının usta ismi **Yaşar Kemal**'in "Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca" adlı romanı, "Filler ve Karıncalar" adıyla sahneye taşınıyor. Cihangir Atölye Sahnesi'nin

öyküsüne odaklanıyor. Oyun gücüne ve heybetine güvenerek karıncalara savaş açan "Filler Sultanı"nın ülkeyi yarattığı baskı ve korku ile yönetmesini, karıncalara zulmetmesini;

Yaşar Kemal FİLLER SULTANI İLE KIRMIZI SAKALLI TOPAL KARINCA

26 Eylül'de Ankara'da 93. Dil Bayramı'nı kutladık. Dil Derneği ve Çankaya Belediyesi'nin ortaklaşa etkinliği **Yaşar Kemal**'e adanmıştı. Heyecan verici bir gündü. Konuşmalar, açıklamalar sonunda sayın **Özgür Özel**'in gelip Dil Derneği'ni ve ödül alanları kutlaması, o ilgili kalabalık seyirciyle kucaklaşması ve yaptığı konuşmalar, bütün olayı taçlandırdı.

En iyisi baştan başlayayım.

Anımsatmalar

Bilenler bilir. Bilmeyenlere anımsatayım:

Atatürk'ün 1932'de dernek

zeynep@zeyneporal.com

Zeynep Oral

Esintiler

Yaşar Kemal'e adanan bayram

başkanlığında çalışmalarını dolu dizgin sürdürmekte.

93. Dil Bayramı, Anıtkabir'e saygı sunumuyla başladı. Ertesi gün ise biraz müzik, biraz dans ve açış konuşmalarını izleyen iki açıklamayla sürdü. İki "**Yaşar Kemal** Dil ve Sanat" başlıklı

Yaşar Kemal ve ruh halimiz

Gün boyu Yaşar Kemal edebiyatının ve dilinin tüm özellikleri vurgulandı:

Sadece yerel değil, evrensel geleneksel kültürün kaynaklarıyla beslenmesi... Sözlü kültür aracılığıyla toplumun hafızasını bize taşıması...

Doğayı edebiyatın öznesi kılması, romanlarında baş karakter yapması... Tarih, coğrafya, ekoloji tutkunluğu... Çevre bilincini yüceltmekteki öncülüğü üstlenmesi... Ressam olmadan dil aracılığıyla resim

eşi **Ayşe Baban Gökçeli**'nin ödül kabul konuşması oldu. Yaşar Kemal'den yaptığı alıntılarla konuşmasını onun sözleriyle bitirdi: "**Yaşam umutsuzluktan umut üretmektir. İnsan umutsuzluktan umut üretmek bugüne kadar gelmiştir**" diyerek mücadele ruhumuzu ve umudu tazeledi.

Özgür Özel'in yaktığı ateş

Bu Dil Bayramı'nda, **Ayşe Baban**, **DiSK Başkanı Arzu Çerkezoğlu** (Ödülünü işçi sınıfı adına aldı), **Kadem Özbay**, **Çiğdem Ülker**'e onur ödülleri **Özgür Özel** verdi. **Dilek İmamoğlu**, gün boyu

Ayşe Baban ödülünü Özgür Özel'in elinden aldı.

geçip günümüzün gerçekleri üzerine bu denli düzgün, bu denli derli toplu nasıl konuşabilir diye tüm dil uzmanları, edebiyatçılar bile şaşırdı!

"Çocukluğum cennetimdi." Annemle birlikte Türk Dil Kurumu'nun merdivenlerinden tırmanır, çalışma arkadaşları **Necati Cumali**'nin kız kardeşine, "**Günaydın, Müberrac Hanımefendi teyzeciğim**" der, sözlük kolunu selamlardım. Kapıda **Cahit Külebi**'den çikolata kapıktan sonra doğru **Sevgi Özel**'in yanına koşardım. **Gülen Akın**'ın odasının önünde ses çıkarmamak için fren yapar, Sevgi teyzenin kucakına koşarak atardım. Sanki çocukluğum 12 Eylül'e bitti; Türkçenin şiirle birleşen sesinin güçlü kılındığı, **Mustafa Kemal**'in kararlılığıyla 1. Dil Kurultayı'nın yapıldığı ilk gün olan 26 Eylül'ler anlam değiştirdi. Çünkü annemin deyişle önce "**Kurumu pašalar bastı**"; Türk Dil Kurumu'nun yapısı baştan aşağıya değiştirildi. Bu defa **Şerafettin Turan**'ın başkanlığında kurulan Dil Derneği'nce düzenlenen Dil Bayramları sevincim oldu. Her biri direniş, darbe rejimine karşı çıktığı bayramlardı. Aradan uzun yıllar geçti. Bu sene ilk defa

Eren Aysan

Selvi Gölgesi

Dil Derneği'nin Dil Bayramı'nda **Yaşar Kemal**

Dil Derneği etkinliğinde Dil Bayramı'nda konuşacağım. Yeterince büyümemişim; kırk küsur yaşında su çiçeği oldum. Bir süredir dilbilimci-yazar Sevgi Özel önderliğinde yoluna devam eden Dil Derneği bu yılki etkinliğini **Yaşar Kemal**'e adadı. Eğer katılabilseniz **Zeynep Oral** yönderliğinde, **Feyza Hepçilingirler** ve **Metin Turan**'la birlikte "**Yaşar Kemal, Dil**

ve Sanat" başlıklı altında konuşacağım. Ancak konuşmanın satır başlıklarını paylaşılabiliyorum sizinle:

Yaşar Kemal'i yazmış olduğu tiyatro eseri olmamakla birlikte romanlarında sahneye uyarlanmış metinler vardır; en bilinenleri "**Ağrı Dağı Efsanesi**", "**Teneke**" ve "**Yer Demir Gök Bakır**"dır. Sahneye uyarlanan eserlerindeki ortak özellik bir anlatıcının varlığıdır. Bunun nedeni **Kemal**'in epopeyle iç içe geçen anlatımıdır. **Octavio Paz**, "**Destansız bir toplum olamaz**" derken yerinde bir tespitte bulunmaktadır. Destanlar, her toplumun kuşaktan kuşağa aktarılan tartışmasız en büyük mirasıdır ve yazılı edebiyattan önce ortaya çıkmıştır. **Homeros** gibi ozanlar bu söylenceleri birleştirmiş, anlatım bütünlüğüne kavuşmuş, sonraki çağlara emanet etmiştir. Bu doğal destanlara karşılık bizde **Nâzım Hikmet**, **Dağlarca**, **Ataol Behramoğlu** gibi ozanların tarihsel olaylar çerçevesinde kaleme

aldığı destanlar gerçek olaylar üzerine kurulduğu için klasik destandan ayrılır.

Yaşar Kemal yalnızca destan yazarı olarak nitelendirilemez. Nitekim **Pertev Naili Boratav** destan tanımında, "**yozaşmış biçimiyle, toplumdaki iç çelişkileri, bireylerin ya da sınıfların türlü ilişkilerini değil, toplumu yöneten, ona baş olan 'ideal' kişilerin dış güçlerle, bir de olağanüstü yaratıklarla savaşlarını anlatır**" açıklaması yapar. Bu tanıma göre, **Yaşar Kemal**'in sınıflar arasındaki ilişkiyi ortaya koyması, soylu sınıfın ideal kişilerin çok yoksullukla boğuşanların dramını ele alması bakımından önemlidir. Klasik destancı değil, sınıf bilincinin ayrıntıda modern bir anlatıcıdır o.

Tiyatroya uyarlanan eserlerinde Anlatıcı kullanımı başlangıçta destanlardan alır. Hikâye anlatıcılığının sahnedeki ayrıntılandırması inanışlar, töreler, trendir, atasözleri, deyimler, sözcük öbekleri, tekerlemeler, ağıtlarla yapılır.

Bu noktada insan doğa-insan insan çatışmasının temel ilkelerini çağrıştırmaları ve geriye dönüşlerle ortaya koyar.

Yaşar Kemal'in sahne uyarlamalarında ortak olarak ele alınan bir başka özellikse, gerçekçi doku bir yerden sonra olağanüstülüğe geçer: seyirci her şeyi olağan gördüğü bir yapının içinde kendini bulur. Onda doğa 19. yüzyıl parnasçılarının muhteşem ve tannışıl doğa anlayışının çok dışındadır; irtifaşıl olduğu kadar tehlikeli, yok edicidir de. Nitekim **Ali Püsküllüoğlu**'nun hazırladığı "**Yaşar Kemal Sözlüğü**"nde doğaya dair maddeler vardır: "**Dağa çıktım, dağlar nennileniyordu**" gibi. **Ceyhan Atuf Kansı** da **Yaşar Kemal**'e seslenen bir şiirinde doğayla ilişkisini şöyle betimler, "**Yaşar Kemal yalvarın sözlüğü**".

Biz, **Yaşar Kemal**'i tiyatro sahnelerinde dilimiz **Emin Özdemir**'in deyişle bir prizma gibi genişletip sahneye de uzanan yüzü ağı eserleriyle kucaklıyoruz.

Osmangazi Belediyesi okutarak öğretiyor

Osmangazi Belediyesi, **Yaşar Kemal**'in "Hüyükteki Nar Ağacı" eseri için okuma atölyesi, düzenledi. Düzenlenen atölyeye katılanlar Eğitimci Çiğdem Oda-başı, rehberliğinde **Yaşar Kemal**'in Hüyükteki Nar Ağacı, kitabını okuyarak kitaptaki sembol ve metaforları bugüne ilişkilendirdi.

Yılın Aydın'ı **Yaşar Kemal** etkinlikleri kapsamında Osmangazi Belediyesi tarafından düzenlenen Okuma Atölyesi, Or-

Oda-başı, "Yaptığımız okumada canlan-dırmalar yaptık. Aynı zamanda kitap-taki sembol ve metaforları bugüne ilişkilendirdik. Kendi yaşantımızdaki değeri, inancı, umudu ve şifayı nere-lerde yaşadığımızı birlikte paylaştık. Biraz nesnelere baktık, onlara dokun-duk ve hissettik. Çocuklar atölye son-rası topluluk, işbirliği, sevgi ve empati gibi kavramlarla kalplerinde bu değe-leri götördüklerini söyledi. **Yaşar Ke-mal**'in bugün bize bu süreci, topraklarımızın verimliliği aynı za-manda bir insanın sadece bir sonuç de-ğildir bir süreçtir bilgisini bize toprak, yeşillik, umut, sevgi ve doğayla ilişkilendirerek verdiği Hüyükteki Nar Ağacı, ki-tabından bugün kalbimize dokunduğu yerden çocuklarla çalıştık" dedi.

Okuma etkinliğine katılan liseliler keyifli bir gün geçirdiklerini belirterek bu etkinliğin düzenlenmesine katkı sağlayan Osmangazi Belediye Başkanı Erkan Ay-dın'a teşekkür etti. (HABER MERKEZİ)

dekli Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. Okuma atölyesine Çınar, Atatürk ve Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar Li-sesi'nden öğrenciler katıldı. Üç otu-rumdan oluşan atölye çalışmasına katılanlar Eğitimci Çiğdem Oda-başı rehberliğinde hem keyifli hem de öğretici bir yolculuğa çıktı. Programda, **Yaşar Kemal**'in edebi-yat dünyasına kattığı eserindeki simgeler ve karakterler üzerine yorumlar yapıldı. **Yaşar Kemal**'in Hüyükteki Nar Ağacı, kitabını liseli öğrencilerle birlikte oku-duklarını ifade eden Eğitimci Çiğdem

Yaşar Kemal'in ölümsüz eseri Osmangazi'de sahnelendi

Osmangazi Gösteri Merkezi'nde düzenlenen gösteride Usta Oyuncular Nazan Kesal ve Tayfun Erarslan'ın muhteşem anlatımıyla **Yaşar Kemal**'in eşsiz eseri sahnelendi. Sanat severle-rin yoğun ilgi gösterdiği gecede Ana-dolu'nun sesi, insanı ve direnci, sahneye taşındı. Edebiyat ve tiyatro-nun iç içe geçtiği gösteri izleyenler ta-rafından tam not aldı. Sanata ve sanatçıya büyük değer veren Osman-gazi Belediyesi, Osmangazilileri san-atla buluşturmaya devam ediyor. Her hafta çeşitli sanatsal etkinlikler düzen-leyen Osmangazi Belediyesi, bunlara bir yenisini daha ekleyerek **Yaşar Ke-mal**'in Ortadirek Roman'ından uyarla-nan 'Her Tepeden Bir Gün Doğar' okuma tiyatrosu düzenleyerek sanat severlerin beğenisine sundu. **Yaşar Ke-mal**'in muhteşem dizeleriyle hem ken-

leyenlerde çok beğendi ve etkilendi. **Yaşar Kemal**'i seven ve anmak iste-yenler bizimle oldular. Onun dizele-riyle hem Çukurova'yı hem de **Yaşar Kemal**'i anımsamış olduk" dedi.

kadar saçma ve gereksiz bir şey oldu-ğunu Meryemce'nin doğayla kurduğu büyüülü ilişkiden bir sonuç çıkartaca-ğız. Umarım izleyenlerde okuma tiyat-ro-su beğenmiştir. Yoğun bir katılım